

Observatoriul este de două ori în
septimana, Miercuri si Sambata.

Pretul

pentru Sibiu pe 1 anu întreg
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post în
lăintrulu monarhiei pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In străinatate pe 1 anu 10 fl. său
22 franci, pe 6 luni 5 fl. său 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie său linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redactiu-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 13.

— Sibiu, Mercuri 11/23 Februaru. —

1881.

Rezultate ulterioare ale numerării poporului.

Până se apuce a se publica în Monitorulu
oficialu ungurescu rezultatele definitive ale nume-
rării, diariile partidei ministeriale din capital'a Un-
gariei nu'si pregeta a comunica si cifre parțiale,
care cum vinu dela municipie, cu scopu firesce,
că se nu lase pe lectorii loru prea multu timpu in
asteptare. Până în 16 Februaru mai lipsia resul-
tatulu inca numai dela una cetate, Bai'a, si dela
13 comitate din cele vreo 70. De si lipsescu
datele dela acelea câteva municipie, totusi diariulu
ministeriale „Hon“ adună poporatiunea celorlalte
in sume generali, le compară cu rezultatele de
inainte cu 10 ani si asia differenti'a esi la lumina.

Candu dicemu in acestea tieri cetate, întie-
legemu o localitate, la care corespunde latinesculu
Urbs (urbe) si nemtiesculu Stadt, franc. la Ville,
ital. Città, comuna fortificata sau care fusese candu
fortificata, locuita de mai multe mii de oameni si
(odinióra) privilegiate. Celelalte comune mari se
numescu cu terminu turco-slavu orasiu, coruptu din
varos, pe care l'au împrumutatu si magiarii, ceea
ce corespunde la latin. Opidum, franc. Gros village
nem. Marktflecken, din care ungurii au facutu
Mezőváros, că si cum ai dice romanesc orasiu
de campu.

Am trebuitu se premitu aceste distinctiuni,
anume si din cauza, că în Romani'a tôte co-
munele mari, fia si de 100 si de 200 mii locuitori,
se numescu totu orasie, Bucurescii cu 230 mii,
Jasii cu 100 de mii si Galatii cu 80 mii sunt
totu asia orasie, că si alte cuibuletie de câte
2—3—6 mii de suflete. De câtiva ani încôce
neologii au inceputu se numesca orasiile urbe,
si cei mai multi urba, cu terminatiunea in a,
care inse este unu barbarismu latinescu nesu-
feritu; eara apoi acestoru reformatori de limba le
este totu una: urba Bucurescii, urba si Calarasii,
Rusii-de vede, Tergulu-Ocnei, Tergu-frumosu (mai
totu jidovescu) si Sadagur'a.

Aci ne este vorb'a numai de cetati (urbes), de
care în Transilvani'a si Ungari'a sunt numai 25.

In tôte acestea, cu capitala cu totu, popora-
tiunea crescù in cei 10 ani din urma numai cu

144,852 suflete, din care inse 88,636 suflete se
vinu numai pe capital'a Budapest'a. Nimeni nu
se mira de înmultirea poporatiunei pe la cetati,
că-ci de si nu se întempla acêsta prin nasceri, se
întempla inse cu atât mai multu prin migratiuni,
nu numai din tieri straine, ci si din comunele
rurali vecine. Se înmultiescu comerciantii, si in-
dustriarii, dupa ce s'au cassatu rigôrea si privi-
legiele tiehuriloru, cresce inse neîncetatu si
numeralu proletariloru stramutati din satele vecine,
dupace au fostu spoliati de agrii loru. Asia dara
in realitate nu se pôte dice, că poporatiunea cetatiloru
s'ar fi înmultitu din sinesi, prin nasceri; prin
urmare acea înmultire de 144.852 este cu totulu
ilusoria, o fictiune. S'au înmultitu in ele numai
elementele straine, cu totulu straine de natio-
nalitatea genetica magiara.

Că se cunôsca cineva proportiunea înmultirei,
trebuie se puna alaturea numeralu locuitoriloru din
a. 1870.

Noi inse trecemu la comitate, sau daca ve
convine a dice, la poporatiunea rurale, la care se
numera si orasiile mici.

Poporatiunea s'a înmultitu in comi-
tate asia, că au fostu:

In comitatele	in 1870	1881 mai multi
Baciu (Serbime)	576,149	cu 20,267
Brasiovu	83,090	numai 898
Ciucu (Csik, secui)	107,285	3706
Baranya (Ungari'a)	283,506	cu 2669
Cianadu (Ung.)	95,847	14,021
Ciongradu (Ung.)	207,585	6376
Strigona (Esztergom)	65,306	4641
Jaurinu (Győr)	103,337	4838
Comarom (Ung.)	143,090	9513
Alba-regale (Fejér)	196,234	10,238
Presburg (Pozson)	297,377	15,026
Vas (Fere'a)	331,602	26,267
Hajdu	62,914	1973
Nitra (slavi)	361,005	13,258
Tolna	220,740	13,768
Jazigo-Cumania	215,256	19,125
Mosion	75,486	5981
Siomoghi	289,555	16,596
Zala	333,237	24,623

In comitatele	in 1870	1881 mai multi
Sioproni	230,158	cu 13,557
Bechesiu	209,729	16,921
Zolom (slavi)	101,958	5009

In acestea 22 de comitate poporatiunea s'a
înmultitu cu 249,331 suflete.

Din contra în următoriele 29 de comitate popo-
ratiunea in locu de a remane căta a fostu înainte
cu 10 ani, ea s'a înpușinatu si anume:

In comitatele, din cătu a fostu	in 1870	in 1881
Arva (slav.)	82,364	1180
Barsiu	137,191	1799
Beregh (slavi)	159,223	5988
Borsiod	195,037	1244
Bistritia-Nasaudu (Trans.)	79,045	1340
Fagarasiu (Trans.)	82,852	2436
Gömör	173,438	8297
Trei-scaune (Trans. secui)	110,955	358
Hevesiu	332,613	1266
Hont	112,195	1558
Hunedor'a (Trans.)	157,557	11240
Clusiu (Trans.)	190,326	9471
Lipto (slav.)	79,242	4906
Siarosiu	175,292	6904
Satmaru	280,568	18741
Sibiu (Trans.)	125,499	4842
Sepesiu	276,061	2694
Temesiu (Banatu)	358,018	19003
Turda-Ariesiu (Trans.)	(?)	1319
Torna	23,176	2327
Torontalu (Banatu)	529,540	14705
Trencinu (slav.)	284,626	4762
Udvarhely (secui, Trans.)	(?)	713
Ugocea (slav.)	67,498	1734
Ung (slav.)	130,032	3825
Abauj	166,666	8590
Comit. Cetate de balta		
(Trans.)	(?)	4946
Solnocu-Doboca (Trans.)	210,597	16361
Aradu din	304,713 minus 20302.	

Adeca în 29 comitate din poporatiunea nu-
merata si conserisa la 1 Ianuariu 1870 lipsescu
182,381 de suflete. In locu de a se înmulti,
au scadiutu in 10 ani cu acêsta suma!

Foisiór'a „Observatoriului“.

Descriptiunea unoru întemplari memorabili din 1848—1861.

(Urmare.)

Aci auditoriulu observă érași episcopulu cu mustre:
„Vedi că numesci venditori de patria pe cei
carii vinu indaraptu dela Pest'a.“ Acêsta observatiune
a auditoriului Trauschenfels a fostu o adeverata seca-
tura. Au nu însusi episcopulu Lemeni si mai dintru
odata cu elu episcopulu Siaguna parasindu între cei
antiau Pest'a si diet'a, se întorsesera în diecesele lor?
prin urmare daca ungurii esplicau acea parasire că
tradare, atunci din dio'a in care s'au departatu cei doi
episcopi dela dieta, dupa logic'a unguresca trebuia se
fia trecuti si ei în registrulu tradatoriloru de patria.
Au trecut ei in acelu registru pe episcopulu Andreiu
Siaguna, inse nu atunci în Octobru 1848, ci numai în
Ianuariu 1849 dupace episcopulu a pronuntiatu in aduna-
rea extraordinaria compusa din 14 sasi si 7 romani,
tînuta în sal'a comitatului din Sibiu, în presentia ge-
neralului Pfersmann si a comitelui Salmen următoriele
cuvinte memorabili: Domniloru, nu ve învoiti că se ce-
remu ajutoriulu trupeloru rusesci asiediate în Valachi'a?
Eu inse credu că sunt bine informatu despre scopulu
unguriloru, de a extermină pe natiunea romanésca si pe
cea sasésca, si me coprindu fiori de mórte candu cugetu,
că din doue milioane de romani abia voru remanea doue
sute de mii, éra din doue sute de mii sasi abia doue-
dieci de mii. Decātu se iau asupra'mi o respun-
dere că acêsta, pentru atâtă sânge versatu, mai gat'a
sunt a depune cu crucea acêsta si demnitatea de epis-
copu. Dupa acestea la vreo trei dile episcopulu An-
dreiu însoțitu de senatorulu Müller si de protosingelulu
Dionisie a plecatu la Bucuresci si de acolo la Vien'a.
In mijloculu unui terorismu turbatu, cum a fostu

acela, se mai pôte mirá cineva, daca si episcopulu Le-
meni cercă tôte mijlocele, că se'si scape de furci pe
preotii sei si pe multime nenumerata din poporu?

Pe episcopulu Joanu Lemeni l'a mai apasatu si
cerculariulu seu din Octobru 1848. Unu nou exemplu
si acesta, ce însemna a încurcă pe prelatii bisericesci
sub gubérne despotice, în afaceri politice si în lupte
de partide.

Că martori, precum se dice în Ardealu cu barba-
rismulu latinescu, coramisanti la protocéle, amu fostu
eu si Gabrielu Popu actualulu canonicu în Lugosiu. La
inceputu auditoriulu Trauscheufels se aratase multu
partinitoriu causei episcopului; într'aceea numai elu va
fi sciutu ce instructiuni va fi mai primitu mai virtosu
prin Urban, care prinsese ura mare asupra episcopului,
eră si din natur'a sa unu soldatu brutalu; că-ci dupace
s'au substernutu rezultatele primei investigatiuni la lo-
curile mai înalte, éta că auditoriului i s'a datu ordinu
strictu pentru a dou'a investigatiune, candu apoi den-
sulu a comentatu tôte punctele cu tóta asprimea, pre-
cum arataiu mai în susu. Atunci imi dise bietulu epis-
copu: „Ei, frate, acuma vediu bine, că voru se'mi puna
capulu!“

Nu multu dupa aceea a venit ordinu scrisu dela
gubernatoriulu Wohlgemuth prin comandantele Ur-
ban cătra episcopulu Lemeni, că în terminu de 24
de ore se abdice neconditionatu de epis-
copia, că-ci în casu contrariu se va procede
cu elu fără nicio crutiare, cu tóta asprimea.

Candu a primitu episcopulu acelu ordinu trînescu,
eramu în casa la densulu si functionariulu Brancé-
nulu (de locu din Blasiu, dara aplicatu la gubernu,
cumnatu cu Reci, care tinea de soția pe soru-sa.) Ne-
fericitulu episcopu începù se tremure si lu apucara ame-
teli; éra eu alergaiu se'i dau unu pacharu cu apa.
Dupace 'si mai veni sermanulu în simtiri, m'a tramisu
la Urban, că se'i spunu că va abdica, precum a si fa-
facutu în terminulu de 24 de ore dictatu lui de forti'a
majora, cu calcarea tuturor formelor prescrie si ob-
servate în timp normal. Dupa aceea îi veni unu altu

ordinu, că se purceda cătu mai curendu la Vien'a,
unde se voru luá dispositiuni ulterioare asupra persônei
densului.

In lun'a lui Martiu 1850 episcopulu a plecatu la
Vien'a însoțitu de mine până la Oradea-mare, unde
amu trasu la episcopulu Vasile Erdélyi. Ne abaturamu
si pe la primatele Scitovsky, care 'ia disu episcopu-
lui, că nu trebuia se renuntie la episcopia; episcopulu
inse'i respunse: „Am renuntiatu, pentru-că dupace am
aflatu casulu episcopului rom.-catolicu Behmer dela Ora-
dea mare, pe care în Clusiu tóta lumea ilu batjocorea
de Peciovici, adeca de austriacu, am potutu se me
temu că me voru judecă si la mórte.“ Primatele inse
replică lui Lemeni dicendu: „Oh, Behmer s'a portatu
cu totulu almentrea înaintea tribunaluloru martiali;
acelu episcopu nu a voit se recunôsca nici legalitatea
acelor tribunale si nici-una din faptele care i s'au in-
putatu lui că crime ori că delictu, densulu nu a voit
nici se le dea altu respunsu, decātu: Totu ce am facutu
eu sub decursulu resbelului civilu, au fostu întru tôte
conformu legiloru decretate în diet'a tîerei si sanctio-
nate de regele. Acelu rege nu are dreptu se abróge
nici-o lege fără espress'a învoire a corpuriloru legisla-
tive constitutionali, éra voi, acestea tribunale martiali,
aveti mai pușinu dreptu a me trage la judecat'a vóstra
si sub nisce legi, care nu sunt legile tîerei nóstre. Nu
ve dau nici-unu respunsu; nu me apar cu nimicu, că
n'am calcatu nici-o lege a tîerei mele, n'am nici-o cauza
de a me apară.“ Asia respunsuri a datu episcopulu
Behmer, s'au aratatu prin urmare fôrte cêrbicosu si a
fostu condamnatu în contumaciam.

In Vien'a traseseram la ospellulu „Archiducele
Carolu“; acolo steteramu diece dile, fără se fimu potutu
afă ceva despre câte eră se i se mai întemple epis-
copulu. Preasânti'a sa a mersu cu mine la Alexandru
Bach, cunoscutu mai înainte că avocatulu dintre cei mai
„liberali“, éra acuma ministru de interne, reactionariu
în sensu curatu absolutisticu. Acestu Bach cum a ve-
diutu pe episcopulu Joanu Lemeni, 'ia disu cu inperti-
nentia evreésca; „Ce felu de episcopu esti domni'a-ta,

Pe unde puseram semnul întrebării la unele comitate, este numai din cauza, că dela 1870 acelea comitate s'au arondat cu totul altminterea, anume în Transilvania, unde s'au cassat câteva municipii mici, care în adevăr nu mai aveau nici un înteles, anume unele sasesci și unele secuiesci, acum înse ne lipsi timpul de a scote sum'a totale din diversele parti incorporate.

„Hon“ escusa acelu deficitu infricosiatu mai multu cu coler'a cea mare din 1873; se pôte adaoge aci diphteritis, care bôle spurcate au omoritu ce e dreptu, multe mii de ômeni. Dara colera, diphteritis și pe langa aceea resbôie barbare au fostu și în alte staturi, totusi poporatiunea s'a înmultitu în proporțiuni eminente.

Adaogându sporulu dela cetati . . .	144,852
La celu din 22 comitate . . .	249,331
Sporulu ar fi până acum . . .	314,183
Scade înse lips'a din cele 29 comitate . . .	182,381
Remane sporu numai . . .	211,802

care este o adevărată ironia a sortiei.

Hei, o stare că această nicidecum nu se pôte explica din colera și din diphteritis, ci numai din sistemele barbare, sub care gemu acestea țieri.

Transilvania.

— Sibiiu. (Agitazioni electorali în totu prinsulu țierei.) Urmele dese ale acelu agitatiuni le pôte cunoște ori-cine își ia ostenel'a se citésca diarie de opozitiune. Numai în diarele ministeriale va află mai puțin, așa dicându mai nimicu. Cu tôte acestea, ômeni prea bine informati asigură din nou, că nici-unu ministeriu nu a luat vreodata mesuri așa multe, așa vari și energiose, precum se întempla această din partea ministeriului actualu; ar fi înse vai de acelu organu, său de publicitate, său administrativu, care ar cutediă se scôtia unu cuventu din vre-unu cercu ori-care, de natura că se descopere planulu guvernului. Între barbati puțin, întielesi de aproape cu ministeriulu, s'au reglatu totu; prefectii chemati în susu și-au luat ordine de bataille, totu știu ce au a face, dara tacu totu în această cestiune, precum face ori-ce comandante înainte bataliei. Se dice numai din unele parti, că actiunea cea mai violentă a partidei dela putere va fi îndreptată asupra kossuthianilor, cari voru se sparga dualismulu cu tôte adaosele lui, apoi si asupra candidatiilor nationalisti.

Bine; acestea totu le mai șiamu; dara ce facu nationalistii și anume romanii? Pe semne că ei nu facu nimicu, prin urmare voru fi avendu dreptu aceea, cari mai alesu din Decembrie încôce sbiéra și declama pe tôte tonurile, că nu se face nimicu. Lasati'i se sbiere, până ce voru ragusi, că-ci ei știu pentru-ce jóca rol'a de malcontenti. Ei știu și mai multu: că s'a facutu totu ce a trebuitu se se facă, se se prepare pentru unu timpu anumitu;

care ai învetiatu pe poporu și l'ai indemnatu că se se scôle cu arme în contra imperatului? Episcopulu 'ia răspunsu: Imputarea grea ce'mi faci escelenti'a ta domnule ministru, nu este adevărată, ci este o grea calumnia, care se pôte că a esitu dela colonelulu Urban, carele a datu în tôte partile informatiuni false în contra mea. Nu eu amu indemnatu pe poporu la arme, în nici-unu întelesu și în nici o directiune, ci eu că archiereu alu turmei lui Christos, am învetiatu pe poporu la tôte ocaziunile, că se fia în pace, se nu omóre, se nu făca altora daune. Acesta a fostu dator'i'a mea și pe această o am împlinit'o în spiritulu evangheliei și alu vocatiunei mele sacre de archiereu, carele dicu în sant'a liturgia: Pace voue! pace toturor!

Mergându dela ministrulu Bach la ospellu, imi dise episcopulu: Ai vedutu frate și ai auditu ce mi-a disu acelu Bach; și uite că eu nu 'iam potutu dice: Da escelenti'a ta cum ai cutediat se ridici pe stradele capitalei baricade în contra imperatului?

Dupa acestea episcopulu a mersu totu cu mine la baronulu Samuilu Josika, fostu până atunci cancelariu (ministru) alu Transilvaniei, cunoscutu cu elu din parinti, decându episcopulu fusese protopopu în Clusiu, éra tatalu lui Samuilu br. Ioanu Josika consiliariu gub., apoi și guvernatoru. Josika inpută greu episcopului, pentrue au abdicatu. „Nici-decum nu trebuieai se abdică, mai alesu că aci te-au aparatu și te apara cu energia însusi ministrulu presiedinte principele Felix Schwarzenberg,“ îi dise Sam. Josika; éra frate-seu Ludovicu Josika érá maniosu focu pe Urban și preste totu pe regimu pentru tractarea cea aspră și rea cu ungurii.

Mai pe urma episcopulu a mersu totu cu mine și la ministrulu presiedinte Felix Schwarzenberg și înca acuma consolatu cu speranti'a, că dapa cele audite dela br. Sam. Josika despre acestu barbatu de stat, va coprinde pe episcopu cu bunăvointia. Ce se vedu înse! Pe candu intră episcopulu în salonu, principele cum érá și din natura cumplitu, își luă positiune serioasă și straina, éra dupăce'i vorbi episcopulu câteva cuvinte, densulu dise către episcopu în tonu aspru: „Sie haben das Vertrauen Ihres Volkes verloren, adeca pe romanesc: Domni'ata ai perdutu încrederea poporului d-tale,“ apoi

numai cătu nu au fostu întrebatu și ei; că-ci oricandu au fostu întrebatu în trecut, a dou'a a trei'a di au cantat'o și paserile pe coperisii. Nu o pătiramu chiaru și în Octobrie anului trecut?

Spre odichnirea toturor la căti le pasa de tiéra și de poporu, noi din partea noastră ne permitem a'i asigură, că s'a împlinitu tocma unu anu de dile, de candu s'au luat mesurile cerute din natur'a lucrurilor, în afacerile electorali, s'a deschis corespondentia cu barbati de onóre în tôte partile; s'au formatu cluburi și comitete electorali, s'au adunatu listele alegatorilor și s'au compus conspecte, că se știu unde și cum ne aflam; s'au tinutu mai multe consultatiuni prealabili, ba s'a tinutu și o conferentia privată, care s'a ocupatu numai cu cestiunile electorali, care înse a fostu tradată tocma din acea parte, din care se declama mai multu, că nu se face nimicu, și de unde nici până astadi n'au venit listele electorali. Tôte acestea mesuri luate se voru documentă mai tardiu prin acte în forma.

Dara publiculu voiesce se scia, candu va fi conferentia electorale. Indată ce voru sosi tôte listele și tôte celelalte informatiuni cerute de repetite-ori, aceea se va convocă de sigură. Chiaru în momentele în care se va dissolvă diet'a, convocarea conferentiei înca totu nu ar fi întârziată întru nimicu. Reulu nu stă acilea, ci acela se se caute în angajamentele unoru ômeni de omenia, cari își arvunisera său chiaru venduseră voturile lor în alta parte, cu unulu, cu doi și cu diece ani mai înainte, cari nu mai dispun în nici-unu casu de vointi'a lor. Pentru romani buni că acestia, conferenti'a va veni totdeauna prea tardiu, și vointi'a generală manifestată prin orice adunare bine organizată și bine condusă, în ochii lor face cătu și o zala ruginită.

Masculitia scump'a mea, ne cunoșcemu foarte bine, din dilele lui Manole voda și din ale cocnului Andraschowsky.

Romania.

— București. Camer'a deputatiloru abia dela 5/17 Febr. au începutu érași a luă în desbater publică legi de ceva înportantia mai mare. Unu articulu din legea pensiuniloru tine în agitatiune pe unele clase de locuitori, precum sunt de o parte functionarii pensionati, cari cu sau fără vin'a lor își zalogescu așa numitele côle de pensiune, și între capitalisti și mai alesu usurari, cari aduc pe ceia la strimțore și seracia de nesuferitu. Este vorb'a camu precum se întempla de multe-ori și în Ungari'a cu unele proiecte de legi, dacă acelea codificate odata, potu avea putere retroactivă, dacă se potu aplică la fapte complinite înainte de sanctionarea lor. În casulu de față cei mai buni jurisconsulti ai Romaniei venira în conflictu unii cu

adaose: „Fiindu-că 'iai perdutu încrederea, nu mai poti fi episcopu.“

Dupăce esiramu dela Schwarzenberg, episcopulu își perdut tóta speranti'a că i se va mai întorče vreodata caus'a spre bine. Ori-cine a cunoscutu pe Ioanu Lemeni mai de aproape și temperamentulu lui, își va explică usioru, cum a potutu elu cadé atât de greu, pe candu alti episcopi rom.-catolici și unulu gr.-catolicu, compromisi în ochii austriaciloru, fără nici-o asemenare mai greu, au scapatu său cu pedepsă multă mai usiôra, său nicidecum pedepsiti, éra unii chiaru laudati și intrati în gratia mare. Lemeni înse dacă a fostu unu bunu canonistu, unu eminentu predicator și la altariu în serviciulu dumnediescu sublime, 'ia lipsitu talentulu de politicu, său vorbindu mai chiaru, de intrigant și de lingusitoriu; la misieli de aceea nu s'a priceputu. Observati bine portarea lui la auditoriulu, apoi față cu Urban, cu Scitovsky, cu Bach, cu Josika, cu Schwarzenberg și veti vedea în persôn'a lui o victimă de aceea domestică, pe care le manau ethnicii din apoi, spre a le junghia la altariu.

Dupa diece dile me tramise episcopulu la ministrulu Al. Bach, că se'lu rogu se'i facă dispositiuni pentru o locuintă privată. Bach imi dise: Spune episcopulu, că se mērga la guardianulu (egumenulu) monastirei franciscaniloru, că-ci aceluia i s'a datu ordinu, că se'lu asiedie în unele chilii de ale monastirei și anume în locuinti'a pe care o avuse Behmer episcopulu rom.-catolicu dela Oradea mare. Asia s'a și întemplat.

Pe mine me indemnă episcopulu că se reman în Vien'a în calitate de secretariu alu seu cu 900 fl. mon. conv., fiindu-că ministrulu Bach mai la urma înblandingu-se în cătuva, îi promisese și această subvențiune; eu înse nu m'am potutu înduplecă la această și pe pasci amu venit acasa la Clusiu; éra momentele despartirei mele de episcopulu exilatu și internatu, nu me simtiu nici astadi în stare a le descrie. Multu ilu dorea sufletulu că are se mōra pe pamentu strainu, departe foarte din sinulu poporului seu. De aci încolo spunu toti ardelenii, căți aveau sau bunăvointi'a și mil'a, său și numai curiositatea de a'lu visită în Vien'a, că mai totdeauna îi primia cu ochii scaldati în lacrimi.

(Va urmă.)

altii, și unde legea ti s'ar fi parutu foarte simplă, ea se complică preste asteptare.

Mai multu înse că acelu proiectu de lege a turburatu spiritele unu altulu alu d-lui Conta, ministru cultelor și alu instructiunei publice. Cei mai multi barbati competenti în cestiune au recunoscutu, că legea instructiunei publice din Romani'a, care se afla în putere camu de 14 ani încôce, n'au adus fructele asteptate dela ea, și că după îndelungatele experimente făcute cu aceea, are trebuintă de o reformă petrundietoria. Adeca și pe acestu teren romanii o patira întocma că ungurii și chiaru că austriacii, la cari reform'a legiloru de instructiune este asemenea de cătiva ani la ordinea dilei, fără vre-unu rezultat indestulatoriu. S'au încercatu și alti ministri de instructiune cu reforme mai multu partiali, și ne potem aduce aminte, că și aceia au întimpinatu mai totdeauna opozitiune, anume din partea corpului profesoriloru; se pare înse că nici-unu proiectu n'au iritat spiritele atât de tare, că acesta alu d-lui Conta. Aci luptă două extreme; unii tînu la proiectu că la celu mai bunu din tôte; ceilalti ilu detesta și resping cu urgia mare. Profesorii tînu adunari, înaintedia petitiuni și memoriale la camera; într'aceia diariulu ministeriale „Press'a“ scrie între altele în această cestiune înportantă:

„Constatam cu destulă parere de reu, că proiectulu de lege alu d-lui Conta în privinti'a organizatiunei invetiamentulu publicu și privatu a produsu o înpresiune foarte rea asupra opiniunei publice și a înlesnit ocaziunea opozitiunei, că se atace cu violentia și potem adaogă, în modu nedemnu pe autorulu ei, atribuindu'i intentiuni perfide.

Noi amu sustinutu acestu proiectu de lege, și ne pare că diariulu nostru a fostu singurul organu de publicitate de încôce de Milcovu, care l'a sustinutu și continua de a'lu sustine. Si'lu sustinemu, fiindu-că suntemu pe deplin convinsi, că numai printr'o asemenea lege se pôte pune capetu anarchiei ce domnesce într'această ramură și se pôte înbunătăti sôrt'a scôloru noastre.

Se pôte, este înca probabilu și pentru multi chiaru neîndoișu, că proiectulu d-lui Conta se cadia. Nu va cadea înse din cauza că proiectulu în sine nu este bunu, nu este folositoriu, ci, din nenorocire va cadea din cauza, că organele de publicitate interessate în cauza, au indusu în eróre opiniunea publică, făcend'o se védia într'acestu proiectu o lege despotica, o lege draconiana.

Nu știu, înse nu credem se fia vr'unu organu de publicitate însemnatu, în redactiunea cărui se nu fia amestecat și vre-unu professoru. Spiritulu de partidă pe de o parte, éra pe de alt'a înteresulu celor în cauza, ne explica în destul de lamuritu atitudinea diaristiceia față cu proiectulu în cestiune și mai cu deosebire atitudinea organelor opozitiunei.

Ômenii de bine nu se plangu niciodată de asprimea legiloru penale și dorescu celu mai severu controlu în ceea ce privesce îndeplinirea datoriiloru ce le impune legea. De ce este calificatu proiectulu d-lui Conta despoticu și draconianu? Pentru-că constituie unu controlu severu, din lips'a caruia instructiunea publică a caditu în halulu în care se gasesce, și pentru-că prevede penalitati aspre pentru cei ce se abatu dela îndeplinirea datoriiloru lor de invetiatori?

Impunitatea de care se bucura sub actual'a lege invetiatorii, și-a datu cu prisosu rôdele. Esămenele generale de cătiva ani încôce au constatat, că o mare parte din invetiatori nu'si mai facu dator'i'a, adapostiti de nenorocit'a tolerantia a legii actuale. Aceste rezultate le-au înregistratu aproape „unanimitatea“ organelor noastre de publicitate. Se va dice, că organizatiunea scôloru este vitiôasă și că reulu provine de aci. Nu tagadimur nici noi, că scôlele după cum sunt astadi organizate, nu mai corespund cu trebuintele noastre, dar avem curagiulu a sustinea și a probă la trebuintă, pe atât cu multime de exemple, că reulu nu provine din organizatiunea scôloru, pe câtu provine din neglijenti'a neînfrenată a unui mare numeru din membrii corpului didacticu.

Sunt profesori, și sunt multi la numeru, pe cari multimea ocupatiuniloru straine de carier'a professorala nu le permite de a vedea scôl'a, de câtu din joi în pasci, cum se dice, și chiaru și atunci facu lectiunile atât de nepreparati, în câtu studentii trebuie se le spue, unde au ajuns cu mater'i'a. Afară de această, său nepreparatiunea, său grab'a de a se duce la o altă ocupatiune, îi facu a mai întârziă cu unu cartu de ôra său douăzeci minute intrarea în classă, și a esă cu unu cartu de ôra înainte ôrei regulamentare.

Éta de unde provine în mare parte starea d

jale în care se gasescu sc lele nóstre. Copii isi perdu timpul, fiindu-că invetiatorii nu'si indeplinescu datoriile, de si contribuabili isi indeplinescu datoriile c tra statu, si statulu c tra invetiatori.

Dar reulu nu se marginesce numai în perde-re de timp. Professorulu n'are numai misiunea de a instrui pe studenti, ci mai are inca si o misiune educativa. Ei, bine, ce principii de moralitate p te inspira tinerilor unu invetiatoriu, care le dă exemple imorale elu insusi, calcandu'si datoriile, si c tra statu, si c tra densii.

Reulu inse nu se marginesce nici aci. S'au veditu invetiatori, comitendu fapte si mai imorale, si cu t te acestea, nimeni nu l'a potutu atinge, legea fiindu escisivu indulgenta, si nimeni n'a radica glasulu a cere modificarea legi în ac sta privintia. Cun scemu invetiatori, cari sunt innecati în datorii, cu o treime din l f'a secnestrata si celelalte doue cedate, si cedate chiaru pe acelasi timp si în întregimea lor, la mai multi creditori etc. etc.

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Sant-Giorgiu, 9 Februaru. Onorata Redactiune! Că totdeauna, concede-ti si acuma se între în multu pretiosulu „Observatoriulu“ si împliri mai secundarie, — la parere neînsemnate. Astadata dela mine, următórea înpartasire:

Legea cea grea pentru  menii nostri, prin carea s'a opritu de a purta arme de apărare contra hotiloru, furiloru si animaleloru selbatece rapit re, — a datu acestora arma la deplina libertate de a strabate în l ntrulu satelor. Asia tocma si asta-nópte, se audira din trei laturi ale satulu urlandu lupii, de cugetai că sunt trompete si bande de muzice. Dupa mediulu noptei pre la 2  re, lupii patrolandu în loculu strajiloru comunale prin satu, au scosu si mancatu unu porcu. În altu locu în satu, tocma de inaintea cancelariei comunale, lupii au scosu dela vecinulu de preste drumu, unu porcu, au începutu a l  mană, candu proprietariulu audiendu sbieratul porcului, au si esitu din casa numai în camesia si ism ne, descultiu, — si cu greu mare, cu ajutoriulu veciniloru, au potutu alunga lupii de pre porculu seu. Dupa ac sta, p te că t tu acei lupi, p te că altii, candu er  la 6  re dem netia, lupii au prinsu pre unulu dintre doi cani ai domnului Macsimu Lica, jude regescu pensionatu, si l'au mancatu. De si vecinii de ambe laturi ale stradei, au esitu din casele lor, si s'au încercatu a-i alunga, lupii fara grija, fara t ma, au statu pe locu, p na ce si-au finitu ospetulu lor, apoi s'au trasu triumfatori la o îndepărtare celu multu de 50 stinjini, unde stetera că în parade, privindu la  menii ce strigau si la canii ce latrau asupra lor. Tocma pe atuncu plecandu eu dela locuint a mea la o alta casa, unde locuesce o fica a mea, insumi am veditu cu ochii mei la acelu locu optu lupi.

Sosindu eu la fii a mea, unde locuesce mai incolo în satu, amu si auditu în alta latură — mai îndep rtatu, alti lupi urlandu în t te tonurile, de m'au coprinu fiori.

Pre la campu si munti, economii nostrii de oi suferu necurmatu, daune cauate de lupi, cari chiaru dio'a la amédi se repedu în turme de apuca oi, dupa ce de multe ori mai antaiu au prinsu si mancatu pre cani.

Primariulu comunale Juonu Buia afirma, cumca în dilele acestea au fostu în munte la oile sale, unde se afla mai multe t rle aprópe una de alta, candu atunci unu lupo au intratu în o turma de oi, si au apucatu o  ie, pre care o au teritu p na unde asteptau si alti lupi; în acelu momentu, pastoriulu oiloru au si alergatu, avendu unu paru în manile sale, si cu 5 cani langa sine, de au scosu  i a din gur'a lupului. Candu pastoriulu tragea  i a omorita spre t r'  sa, lupii sau reintorsu dupa elu, si er  gat'a se se apuce de elu si de  ie, candu la momentu Juonu Buia cu alti patru insi, s'au grabitu la acelu pastoriu, de l'au scapatu din periclu.

Ar fi bine, că notarii si primarii din t te satele acestui tinutu se p rte conspecte preste daunele cauate prin lupi si ursi, spre a se potea  re-candu compune o statistica esacta, si ac sta se se p ta asterne p na la locurile mai inalte, spre a se potea convinge, în c tu de daunosa este legea introdusa, prin care s'au opritu ómeniloru de a purta arme de apărare, si nu isi potu scuti vi t a lor si bunulu lor, de  meni rei si de ferele rapit re selbatece.

Tristu ne merge noue locuitoriloru! O parte din vitele nóstre, le vindemu pentru platirea dărilor, o parte cadu în gur'a lupilor. Ac sta este caus'a, de au scadiutu sum'a oiloru si scade din anu în anu. — Dupa conspectele care se p rta la primari a comuna în ac sta comuna, — celea compuse din anii, înainte de intrarea legi, prin care s'a opritu folosirea armelor de apărare, — arata sum'a oiloru de pre unu anu, care esu la pasiunare la munte, — si preste 10,000; din contra dela susu citat'a lege înc ce, au totu scadiutu numerulu, — si din anulu trecut 1880, o rezultatu sum'a oiloru numai la 5600 capite, si daca acea lege va mai stă în vigóre inca unu deceniu, pe atunci care suma a oiloru p te resulta?

Rea economia de vite ni s'a causatu; grea va fi platirea dărilor la statu si câte alte dari, întru împlirea nóstra.

Acestea sunt astadata noutatile în satulu Sant-Giorgiu din cerculu Rodn'a comitatulu Bistritia-Nasaudu.

Unu sateanu.

Muntii apuseni Abrudu, 20/8 Febr. 1881.

Stimate domnule Redactoru!

Prin acést'a vinu a ve rog  cu tóta onórea, că se binevoiti a d  locu în pretiutulu diariu ce l  redactati, acestui Parastasu.

S'a tinutu în 11/23 Januariu a. c. în biserica gr. cat., la îndemnul si întrevinerea comitetului reuniunii femeiloru romane din Abrudu — în semnu de pietate si multamita c tra umbr'a demnei matr ne romane Sabin'a Tobiasiu. Terminandu-se ceremoni a funebrala ce s'a facutu cu tóta pietatea, parochulu Alesandru Ciura prin o vorbire corespundit ria, aretandu pe scurtu virtutile frumóse ce au caracterisatu pe fericit'a matr na Sabin'a Tobiasiu, repausata în 25 Iuliu 1872, descopere celoru presenti scirea însufletit ria: că ilustrulu domnu Elia Macelariu consiliariu guber. în pensiune, prin script'a sa ddto 8/1 a. c. a facutu cunoscutu la presiedint'a reuniunii: că Sabin'a Tobiasiu inca fiindu în viétia ia incredintiatu 20   imperiali pentru crearea unui fondu de scóla roman ca de fetit e în Abrudu, si c  ac sta suma ilustritatea sa o a si depusu spre fructificare la institutulu de creditu si economii „Albin'a“ că fundatiunea „Sabina Tobiasiu“ si capitalulu de 20   a crescutu în suma de 172 fl. 75 cr. v. a., care capitalu se va transpune în dispositiunea reuniunii, îndata ce concernentele statute se voru fi aprobatu de c tra locurile competente.

Finindu-se vorbirea, d-n'a presiedenta a reuniunii Ana Gallu a dusu o cununa facuta de membrele comitetului si numerosulu publicu o au însoțitu p na la mormentu, unde a pusu cunun'a meritata pe crucea dela mormentulu fericitei fundat re dicundu: Fia'i tie-rin'a usi ra si memori'a binecuv ntata.

Cu ac sta s'a finitu actulu de recunoscintia si pietate.

Se vede că s'a mai încercatu ide'a de a înfiint  o scóla de fetit e în Abrudu, si precum sum informatu, ac sta o scie reuniunea femeiloru romane din Brasiovu; inse dorere, că atunci femeile nóstre nu au fostu sprijinite de ajunsu la realizarea ideii salutarie; dar acum sunt prospecte cari ne îndreptatescu a speră, că reuniunea de aici isi va ajunge scopulu salutariu c tu mai curendu, dupa dis'a unei membre: „Se vede că acum si Ddieu tine cu noi;“ astfelu le of dia si „Observatoriulu“ în Nr. 2. „Ceriulu si  menii cei buni se le ajute.“ — On re celoru ce se sciu interess  si spriginescu o idea at tu de necesaria si salutaria.

Unu presinte.

Sciri diverse.

— (Balulu femeiloru romane din Sibiiu.) Judecandu cineva dela numerulu relative micu alu familiiloru romane din clasele alese ale societ tei sibi ene, nu ar fi avutu nici-unu dreptu se pretinda altu-ceva dela ac sta întreprindere, de c tu se  sa că o serata modesta, de care se dau adesea la familii de frunte, cu localuri spati se; dara balulu romanescu din 21 Febr. a întrecutu ori-ce asteptare, nu numai cu eleganti a în simplitate, cu viotiuinea în conversatiune, ci aceea ce este mai multu, cu o frequentia care ne-a surprinsu. Totu ce se dice intru o societate cum este si a Sibiului, elita, a facutu onóre acestei petreceri romanesci. Împregiuru de esc. sa domnulu archiepiscopu si mitropolitu Mironu Romanulu vedeai grupati în conversatiune pe esc. ll. domnii generali, coloneli si ceilalti domni oficiari de statu majoru si de alte specii de arme. Totu aci er  illustrii domni episcopulu evang. Deutsch, comitele supremu Friedrich W chter, primariulu cetatii Gust. Kapp, presiedenti dela celelalte oficie de statu. Este de prisosu a observă, că elit'a societ tei proprie romanesci er  reprezentata intréga, cu singur'a esceptiune de unele persóne remase acasa numai pentru casu de morbu. Dintre barbatii nostrii de renume din alte tinuturi avuramu pe c tu de rar'a, pe at tu de multu dorit'a placere de a salută în mijloculu nostru pe distinsulu nostru barbatu onor. domnu proprietariu Georgie Popp dela Basesci din comitatulu Sălăgiului, cunoscutulu luptatoriu ageru în camer'a Ungariei pentru drepturile nealienabili, oratoru eminente,  nima mare, spiritu înaltiatu preste miseriile prosaice ale politiceii militante.

În momentele candu scriemu acestea (camu somnorosi, precum se întielege de sine), nu scimu care va fi rezultatulu finantiale alu acestei petreceri, alu carei venitu e destinatulu pentru cultur'a secusului nostru femeiescu; fia acela ori-c tu de briliantu, elu nici-odata nu va ajunge cu escelențele rezultatu sociale alu ei, si acesta este mai alesu, pentru care noi felicitamu pe femeile romane din Sibiiu si multamimu comitetului alesu de dumnealoru si gentilei sale presidente Mari'a P. Cosman. Romanulu.

— (Convocare.) Despartimentulu alu IX alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu isi va t nea adunarea de reconstituire în opidulu Bradu la 15/27 Fauru a. c. La ac sta adunare se invita toti p. t. domni membrii ai Asociatiunei transilvane din acestu despartimentu, intr g'a inteligintia si fruntasii dori-

tori de inaintarea culturai si literaturai poporului romanu.

Bradu, 5/17 Fauru 1881.

N. J. Miheltianu,
prot. si directoru.

Nic. Margin nu,
notariu ad hoc.

— Corpulu didacticu din Sacele arangiadia pe sambata, 14/26 Fauru a. c. în otelulu „La s re“ unu balu. Acestui balu ii va premerge o representatiune teatrala din piesele: 1. „Paraclisierulu.“ 2. „Hersic  Bocceagiulu“ si 3. „Vladutiulu mamii.“ Pretiulu intrarii la productiunea teatrala: Loculu I-iu 1 fl. de persóna; loculu II-lea 70 cr.; loculu alu III-lea 50 cr.; copii 20 cr. Pretiulu intrarii la balu de persóna 40 cr., venitul curatu este destinatulu în folosulu înfiint ndei sc le de tiesutu în Sacele. Începutulu la 7  re s r'a.

Satulungu, 6/18 Fauru 1881.

Comitetulu.

— (Multamita publica.) La initiativ'a professoriloru Dr. C. Moisilu, Dr. A. P. Alessi, G. Scridonu si J. Cioranu, au contribuitu pentru fondurile societ tiloru „Julia“ a studentiloru romani din Clusiu, „Petru Maioru“ a celoru din Budapesta si „Romani'a Juna“ a celoru din Vien'a, urmatorii p. t. domni din Naseudu: professorii J. Cioranu, Dr. A. P. Alessi, V. B. Hangea, J. Tanco, L. Pavelea, Dr. C. Moisilu, G. Scridonu, Gr. Pletosu, Dr. J. Malaiu, O. Baritiu, Fl. Motioru si Dr. P. Tanco, apoi vicariulu Gr. Moisilu, capit. pens. V. Popitaniu, cond. la cartile funduari L. Piciu, sub-judele reg. G. Verticu, judele adm. N. Russu, contr. fonduriloru J. Lupos, primariulu opidanu J. Mihasiu, perceptorulu fonduriloru V. Verticu, notariu opidanu M. Grigoritia, esp. postale J. Muresianu, mediculu Dr. E. Filipanu, percept. pens. A Siotropa, prof. pens. V. Petri si proprietarii C. Cramer, Fr. Goldschmidt si J. Goldschmidt — fiacare câte cu unu florenu v. a., prin urmare în totale cu sum'a de 28 fl. v. a., adeca doue-dieci si optu floreni val. austr.

În numele societ tiloru susu-numite se aduce prin ac sta cea mai cordiale multamita publica din partea colectantiloru c tra toti p. t. marinimosii contributori, pentru bunavointi'a si interesarea ce au doveditu prin ac sta contribuire fa ia de scopulu numiteloru societati.

Sum'a colectata s'a înpartitu între cele trei societati si s'a tramesu la loculu destinatiunii, precum urmedia: prin Dr. C. Moisilu s'au tramisu la adress'a lui dr. N. SS. Ciurcu în Vien'a 8 fl. v. a., prin J. Ciocanu s'au tramisu la adress'a lui J. cav. Puscariu jude la curtea suprema în Budapest'a 8 fl. v. a.,  ra prin G. Scridonu s'au tramisu la adress'a lui dr. A. Isacu, advocatu în Clusiu 12 fl. v. a.

— (Colect'a I.) „Suum cuique tribuere.“ Stima si recunoscintia se aduce prin ac sta  nimiloru marinimos , cari au contribuitu pentru reedificarea s. nóstre bisericii gr. cat. din comun'a Sohodolu.

Si anumitu din opidulu Abrudu, s'a colectatu prin subscrisulu dela dd. Joanu Tabacoviciu comerc. 2 fl. v. a., Dionisiu Adamoviciu preotu gr. or. 1 fl. (taler), D. Manoviciu preotu gr. or. în Carpenisiu 1 fl. (taler), George Ivascu comerciante 2 fl., Josifu Crisanu adv. 2 fl., Gelei K l m n jude reg. 2 fl., Alesandru Filipu adv. 1 fl. 50 cr., Dionisiu Balosu comerciante 1 fl., Dr. Nagy K roly 1 fl., L rintzi 1 fl., Tobiasiu Carolu 2 fl., Justinianu Filipu 1 fl., Persianu Marton 1 fl., Knoblochu 2 fl., Lucaciu 1 fl., d-n'a ved. Siedaroia 1 fl., P lfi camerariu montanu 1 fl., George Boeriu controloru mont. 1 fl., Artemiu Trifanu 1 fl., Andreiu Oprea preotu gr. cat. 1 fl., d-n'a Elen'a Baritiu 1 fl., Negrea Macaveiu 1 fl., Joanu Balta 1 fl., Juliana Vasu ved. 1 fl., Maria Peter ia 1 fl. (taleru), Mali Boeru 1 fl. (tal), Mihaiu G bel 1 fl., Maria G ntiei 1 fl., Mer'a George 1 fl., Mer'a Nicolae 1 fl., Sofia Vagu 1 fl., Alesandru Lazaru 1 fl., Petru Mladinu 1 fl., D. Oelberg comisariu mont. 1 fl., Dorobontu Joanu 50 cr., Janu Fauru 1 fl., J no Josefu 1 fl., Nicolau Cirlea 1 fl., Gl cksel 1 fl. (taleru), Stefanu Hazu 1 fl. v. a. Sum'a totala 46 fl. v. a.

Sohodolu, 18 Fauru 1881.

Radu Jantea.
preotu gr. cat.

— (Conditiiunile de prenumeratiune la „Amvonulu.“) Pretiulu de prenumeratiune este pentru Austro-Ungari'a 6 fl. la anu,  ra pentru Romani'a 16 lei.

Prenumeratiunea se p te face numai pe anulu întregu; inse că se'si p ta procur  ac sta f ia si cei cu stare materiala mai vitrega, facu acea fav re multu usur t ria, că pretiulu se p ta fi tramisu si în rate bilunarie (Jan. Febr., apoi Martie Aprile, si asia mai

departe) de câte 1 fl. solvitu séu înainte, séu supletoriu la finea biluniului, in care casu din urma nrulu primu alu biluniului urmatoriu se va spedá acelorã, cari nu voru fi solvitu inca pâna atunci rat'a biluniului prece-dinte, cu posticipatiune (Nachnahme.) Éra din Romani'a este a se solvi pretiulu înainte séu in doue rate semes-trale, séu totuodata. Domnii colectanti voru primí dela 9 exemplarie 1 exemplariu gratuitu.

Redactiunea.

Bibliografia.

(Urmare si fine din Nr. 11 si 12.)

e) Carti istorice s. a.: Acte si fragmente pentru istori'a biser. rom. de T. Cipariu. Blasiu 1855. 16 + 280 pag. bros. 1.38. Cuventu la inaugurarea Asociatiunei rom. trans., aপরত in contra unei critice, de T. Cipariu. Blasiu 1862. 135 pag. bros. —.40. Elemente de filosofia dupa W. T. Krug de T. Cipariu, 2 vol., Blasiu 1861—3 fiecare volumu bros. 1.50. Principia de limba si de scriptura de T. Cipariu. Blasiu. Ed. II. 1866. 4 + 407 pag. in crudo 2.— bros. 2.10. Archivu pentru filologia si istoria de T. Cipariu. Anulu I—IV. Anulu 1867. 800 pag. 4-o mare bros. 12.—. Anii II, III si IV separatu à 3.—. Acte sinodali ale bisericeii romane de Alb'a-Juli'a si Fagarasiu, de J. M. Moldovanu. Tom. I. Blasiu 1869. 6 + 196 pag. bros. 1.—, idem Tom. II. Blasiu 1872. 124 pag. bros. —.70. Actele confer. tinute de romanii gr.-cath. la Alb'a-Juli'a in 13—14 Aprile 1871. Blasiu 1871. 36 pag. bros. —.25. Fundatiunea fericitului Alesandru S. Siuluti, Archiepiscopulu Metropolitu gr.-cath. de Alb'a-Juli'a. Blasiu 1870. 48 pag. —.30. Spicuire in istori'a bisericesca a Romanilor, respunsu la Contracritic'a dlui N. Popea, de J. M. Moldovanu. Blasiu 1873. 82 pag. 8-o mare bros. —.40. Istori'a patriei de J. M. Moldovanu (Ed. II a istoriei Ardealului) Blasiu 1875. leg. —.32. Istori'a Transilvaniei si a tieriloru din giuru, pentru adulti si clasile gimnasiali superioare de Beniaminu Popu. Blasiu 1872. bros. —.40. Indreptariu practic in tote cauzele financiale, compusu pre bas'a legiloru si ordinatiuniloru financiale, ce sunt in vigore, de Georgiu Popu, secretariu financiaru si presedinte oficiului pentru mesurarea competentieloru din Alb'a-Juli'a. Blasiu 1879 bros. 2.20. Ratecirile lui Odysseu traduse in versuri de Sim. P. Simonu, stud. gimn. Blasiu 1880. —.50. Albumulu Macedo-romanu edit. de lucsu 10.—, ordin. 4.—. Partea III-a din Memorulu lui Jos. S. Siuluti de Carpenisiu 1880. —.80. Negriad'a Epop. nat. Part. I de Ar. Densusianu bros. 2.—. Carte de bucate de J. C. Hintiescu leg. 3.—.

f) Tiparituri. Estrase din protoco'lele matriculare (botezati etc.) contiulu —.48. Matricule pentru scolele popor. Form. A. contiulu 1.20. Protoco'le de primire pentru scól'a popor. Form. B. contiulu 1.20. Protoco'le de absentari, Form. C. contiulu 1.20. Protoco'le de Agende oficiose procop., parochiali etc. contiulu —.50. Protoco'lele matriculare, completu 78 côle, leg. 3.15. Separatu pentru Botezati, Cununati si Morti à 3 cr. cól'a. Testimoniu scolastec, unu exemplariu —.02. Formularie de ratiuni (si de protoco'le pentru scrierea veniteloru si-a speseloru) cól'a —.03. Protoco'lu de ratiuni leg. 96 côle 3.50. Obligatiune 1/1 (pre cola intréga) contiulu —.40, Obligatiune 1/2 (pre 1/2 cola) contiulu —.50. Contractu de cumperare (pentru realitati) 1/1 cól'a contiulu —.50. Cerere de intabulatiune 1/1 cól'a —.40. Rubru la aceste 1/2 cól'a —.36. Relatiuni pentru inspectori de morti. Formulariu romanesc si unguresc I—VIII contiulu —.40. Protoco'lu despre morti contiulu —.50. Plenipotentii in l. magiara —.40. Obligatiuni in l. mag. —.40. Protoco'lu pentru estradarea sieduleloru de vite —.50. Protoco'lu de esibite pentru notarii comunali in l. mag. —.50.

Spre inlesnirea autoriteloru si a invetiatoriloru, Tipografi'a Seminariului tine in depositu: „tabele parietali, globuri“, carti didactice s. a. Tabele parietali (pentru cetitu) 3.50. Globu 21 cm. d. 7.60. Globu 22 cm. d. cu mer. si cu busola 14.80. Masina de calculatu 3.20.

Tece de scrisu pentru scól'a. 0 Dictando, germanu sau latinu, 1 1/2 cola, invel. col. (rism'a 320 buc.) 2.10. 1 Dictando, germanu sau latinu, 2 côle, invel. col. 2.—. 2 Dictando, germanu sau latinu, 8 foi tari, invel. veneta 4.20. 3 Dictando cu margo, 12 foi tari, invel. ven. 6.10. 7 Tece de scrisu pentru inceptoru cu linii largi duple (pentru instruct. dupa metod'a de crisu si cetitu) 8 foi, invel. alba 3.90. 8 Tece pentru matematica neliniate, 8 foi tari, inv. ven. 3.90. 10 Tece pentru clasele superiori, formatu quartu mare, 12 foi 15.—. 11 Tece pentru clasele superiori, formatu quartu mare, 24 foi 27.—. (Rism'a = 240 buc.)

Lucrarile tipografice de ori-ce specia se esecutedia in Tipografi'a Seminariului cu promtitudine, pentru pretiuri moderate. Cartile bisericesci s. a. la cerere se lega in Compactori'a propria dupa placu.

Comandele pentru carti ne rogamu se fia insoçite de pretiulu lor, cu unu adausu de 10 cr., pentru timbru si inapachetare.

Daca tramete numai una parte din pretiu, restulu se va redicá prin remburse (utánvétel).

Carti singuratece la cerere se voru espedá sub fasia; inse numai in casulu, candu pretiulu se va fi tramesu înainte cu unu adausu de 5 si daca cartea este voluminosa de 10—15 cr. — Aceste carti se voru espedá recomandate, daca se va fi tramesu si tacs'a de recomandatiune 10 cr.

Tôte comandele se se adresedie la

Tipografi'a Seminariului
in Blasiu (Balázsfalva).

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

22 Februaru st. n. in Sibiu:

Grâu, dupa eualitati	1 hectolitru fl.	7.— —8.—
Grâu, amestecat	1 „	5.50 —6.50
Secara	1 „	5.40 —5.80
Papusiou	1 „	3.— —3.40
Ordiu	1 „	3.90 —4.30
Ovesu	1 „	1.90 —2.30
Cartofi	1 „	1.60 —2.—
Mazare	1 hectolitru fl.	9.— —10.—
Linte	1 „	11.— —12.—
Fasole	1 „	5.— —6.50

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 21 Februaru st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de aur unguresca	112.55	112.60
I emissiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	86.25	87.—
II emissiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	103.30	103.25
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumulu de feru orient. ung.	88.50	89.75
Inprumutul drumuriloru de feru ung.	128.50	129.25
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentului	97.—	97.50
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	95.50	96.—
Obligatiuni urbariale temesiane	95.75	96.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	93.75	94.—
Obligatiuni urbariale transilvane	94.50	95.—
Obligatiuni urbariale croato-slavone	97.—	—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimiei de vinu	94.75	94.50
Datorie de statu austriaca in chartie	73.90	73.75
Datoria de statu in argintu	76.20	76.—
Rent'a de aur austriaca	90.15	90.50
Sorti de statu dela 1860	131.60	131.50
Actiuni de banca austro-ung.	817.—	815.—
Actiuni de banca de creditu ung.	267.75	269.—
Actiuni de creditu aust.	294.66	295.—
Sorti unguresci cu premii	117.75	118.50
Argintu	—	—
Galbini imper.	5.55	5.52
Napoleonoduru	9.29	9.30
100 marce nemtiesci	57.35	57.35

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

18 Februaru n. 1881.

Obligatiuni rurali din 1864 convertite cu 6%	1.89.— b.
Inprumutul Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	106.— „
Obligatiuni dominiali cu 8%	104.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	102.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	97.1/2 „
Inprumutul municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	102.— „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	55.75 „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	100.90 „
Prioritati cu 8%	— „
Actiunile baneci Romani'a din 1869	290.— „
Daci'a, comp. de asecur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	200.— „
Romani'a, compania de asecur., din 1875 cu 8% act.	— „
(200 l.) platitu 100	75.— „
Rent'a romana din 1875	78.1/2 „

Nr. 21. E. R.

(4)

Publicatiune.

Se aduce prin acésta la cunoscentia, cà pâna la datulu de mai josu s'au infintiatu comitete locale de espositiune:

1. in Brasiovu, presidentu d. Diamandi Manole, comerciantu;

2. in Satu-lungu (pentru Sacele), presidentu Joanu Dorc'a, directoru alu scóloru normale din Satu-lungu (Hosszafalu);

3. in Brescu (pentru Trei-scaune) presidentu Dimitrie Coltofeanu, preotu;

4. in Feldiôr'a, presidentu Josifu Morariu, invetiatoriu dirigentu la scólele romane;

5. in Becleanu, presidentu Simeonu Moldovanu, invetiatoriu principalu;

6. in Lapusiulu ungurescu, presidentu Vasilie Mustea, protopopu;

7. in Desiu, presidentu Gavrilu Manu, adv.;

8. in Sîeca mare, presidentu Nicolau Racotia, medicu cercualu;

9. in Mediasiu, presidentu Dionisiu Romanu, cancelistu;

10. in Biertan (Birthälm), presidentu Dionisiu Chendi, administratoru ppescu in Siaros, post'a ultima Elisabetopole.

Sibiu, 13 Februaru 1881.

Dela comitetulu espositiunei romane.

P. Cosma, Eugenu Brote,
pres. secr.

„ALBIN'A“

institutu de creditu si de economii
in Sibiu.

Domnii actionari ai Institutulu de creditu si de economii „Albin'a“ se invita prin acésta in virtutea §. 19 alu statuteloru societatii la

a VIII adunare generala ordinara,

care se va tine la Sibiu in **29 Martiu 1881** stilulu nou, înainte de amédi la 10 óre in cas'a institutulu (strad'a Baier Nr. 1).

Obiectele:

1. Raportulu anualu alu Directiunei, bilantiulu anulu 1880 si raportulu comitetulu de revisiune.
2. Ficsarea dividendeloru.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea pretiului marceloru de presentia.
5. Alegerea a trei membrii in consiliulu de directiune, in sensulu §. 37 de statute.
6. Alegerea unui membru in comitetulu de revisiune.

Domnii actionari, carii in sensulu §§. 22, 23 si 24 din statutele societatii voiescu a participa la adunare in persóna séu prin plenipotentii, sunt rugati a-si depune la cass'a institutulu actiunile lor si eventualu dovedile de plenipotentia, celu multu pâna in 26 Martiu 1881 stilulu nou, dupa amédi la 6 óre.

Sibiu, 13 Februaru 1881.

(3) 3—3

Directiunea institutulu.

Auditi, vedeti si mirati-ve!

Marfarile de argintu Britania, primite dela o massa concursuala a unei mari Fabrice de argintu Britania, devenite falita, se dau cu ori ce pretiu, sau mai bine disu gratuitu.

Trimitiendu fl. 7.— in bani gata sau cu rambursa ori cine primesce urmatórele 50 obiecte cu a patra parte din valoarea reala, si adeca:

Bucati	6 Cutite de masa	escelente, manunchiu de argintu Britania, cu cutitari adeverat englesesci
„	6 Furcutie	de cele mai fine, argintu Britania, dintr'o bucata.
„	6 Linguri	de mancare de argintu Britania, grele si massive.
„	12 Linguritie	de cafea de argintu Britania, de cea mai buna eualitate.
„	6 sustitióre	de cutite de argintu Britania, de cea mai buna eualitate.
„	1 lingura mare	de lapte de argintu Britania, masiva
„	1 lingura mare	de supa de argintu Britania, grea.
„	9 Tave	de presentatu, ciselate fórte finu.
„	2 sfesnice	de masa de salonu Britania pline de efectu.
„	1 corfa	de pâne masiva de argintu Britania.

Tôte 50 obiecte sunt fabricate din celu mai finu si celu mai solidu argintu Britania, care este uniculu metalu ce ce exista pe lume, care in veci remane albu si nu se póte deosebi de argintulu adeverat nici dupa o folosire de 30 ani; pentru acésta garantédia.

Afara de aceste mai sunt:

18 cutite, furcutie si linguri	de argintu Britania, câte 6 bucati	tôte 18 la olalta fl. 3.75.
6 linguri mici	de cafea de argintu Britania, mai înainte cu fl. 3.—	acum numai cu fl. —.60
1 lingura de supa	„ „ „ „ „ „	3.— „ „ „ „ 1.—
1 lingura de lapte	„ „ „ „ „ „	1.50 „ „ „ „ —.50
6 tave	„ „ „ „ „ „	5.— „ „ „ „ 1.50
6 sustitióre de cutite	„ „ „ „ „ „	4.50 „ „ „ „ 1.50
1 cuteia de zacharu	„ „ „ „ „ „	4.— „ „ „ „ 1.20
1 pereche sfesnice	mai mari de	2.— si fl. 3.—
1 clopotielu de masa	de argintu Britania mai înainte cu fl. 4.—	acum numai cu fl. 1.60
1 pabaru de oua	„ „ „ „ „ „	—.60 „ „ „ „ —.30
1 pipernitia si salacitia	„ „ „ „ „ „	2.50 „ „ „ „ —.75
1 Carafine pentru otietu si uleiu	de argintu Britania mai numai fl. 3.50 si fl. 4.50	
1 unca de focu	grea de pusu pe masa, mai înainte fl. 3.—	acum numai cu fl. —.95

Cane de cafea si tea à fl. 2, 2.50, 3, 4; clesco de zacharu à cr. 35, 50, 80, fl. 1; cutii de zacharu à 2.80; presaratoriu de zacharu à cr. 25, 40, 75, 90, fl. 1; carafine de otietu si uleiu à fl. 2, 4; cutii de untu à cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.— inca si alti articuli nenumarati.

Cá dovada, cá anuciulu meu

nu este insielatoria,

me deobligu prin acésta in publicu, daca marfa nu convine, a o rentórcé: fara nici o greutate. Indreptu la epistolele de multiamita ce mi-au venit, si pe cari imi voiu permite ale publica successivu. — Cine doresce deci a primí pe banii sei o marfa buna si solida si nu lapedatura, se se adresedie numai cátra

A. Fraiss,
Vien'a, Rothenthurmstrasse 9, vis-à-vis de palatulu archiepiscopescu.